

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Σωκράτης: Δικό μας λοιπόν έργο, είπα εγώ, των ιδρυτών της πολιτείας, (είναι) να αναγκάσουμε τις εξαιρετικές φύσεις (ή τα ξεχωριστά πνεύματα) να φτάσουν στο μάθημα που προηγουμένως είπαμε ότι είναι το ανώτερο, δηλαδή και να δουν το αγαθό και να ανεβούν εκείνο τον ανηφορικό δρόμο, και, αφού ανεβούν και δουν αρκετά (το αγαθό), να μην τους επιτρέπουμε αυτό που τώρα τους επιτρέπεται.

Γλαύκων: Και ποιο είναι αυτό;

Σωκράτης: Το να μένουν συνεχώς εκεί ψηλά, είπα εγώ, και να μη θέλουν πάλι να κατεβαίνουν κοντά σ' εκείνους τους δεσμώτες, ούτε να παίρνουν μερίδιο από τους κόπους και τις τιμές εκείνων, είτε είναι μικρότερης είτε μεγαλύτερης σημασίας.

Γλαύκων: Έπειτα (μα πώς), είπε, θα αδικήσουμε αυτούς και θα τους κάνουμε να ζουν χειρότερα, ενώ είναι δυνατόν σ' αυτούς (να ζουν) καλύτερα;

B.1.

Για να χαρακτηρίσει ο Πλάτωνας το αγαθόν και την πορεία προς αυτό για την προσέγγιση του, χρησιμοποιεί, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες εκφράσεις: «ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον», «ιδεῖν τε τὸ ἀγαθόν» και «ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν». Οι εκφράσεις αυτές αποτυπώνουν τη μεγάλη παιδευτική αξία του αγαθού. Συγκεκριμένα, ο Πλάτωνας δε δίνει μια σαφή ερμηνεία για τον όρο «Αγαθό» που είναι από τους βασικότερους στο φιλοσοφικό του σύστημα, παρά αρκείται σε ορισμένους υπαινιγμούς. Το αγαθό πάντως είναι α) το εἶναι και ὅτι διατηρεῖ το εἶναι· β) η τάξη, ο κόσμος και η ενότητα που διαπερνά και συνέχει την πολλαπλότητα· γ) ὅτι παρέχει την αλήθεια και την επιστήμη (Πολ. 509a). Η έκφραση αὐτὸ τὸ ἀγαθόν φαίνεται να δηλώνει την ὑψιστη αρχή και την πηγή του ὄντος και της γνώσης (Σχολικό βιβλίο, σελ. 108-109).

Επίσης, το αγαθό είναι κυρίαρχος του νοητού κόσμου, δημιουργός του φωτός που υπάρχει στον ορατό κόσμο, και η προϋπόθεση για την ορθή πολιτική συμπεριφορά. Αρχικά, με τον όρο «μέγιστον μάθημα» ο Πλάτων εννοεί τη θέαση της Ιδέας του αγαθού, την ὑψιστη γνώση, που τελικά συμπίπτει με το αγαθό, καθώς ο Πλάτωνας υποστηρίζει μια νοησιαρχική ηθική, δηλαδή η γνώση της αλήθειας δεν μπορεί παρά να οδηγεί κατά αναγκαιότητα σε ηθική πράξη, στην πραγμάτωση του αγαθού. Η έκφραση «αὐτὸ τὸ ἀγαθόν» φαίνεται να δηλώνει την ὑψιστη αρχή και την πηγή του ὄντος και της γνώσης. Πάντως, ἤδη στην αρχαιότητα το «Πλάτωνος ἀγαθόν» ἦταν παροιμιακή έκφραση για κάτι το ασαφές και σκοτεινό.

Επιπροσθέτως, το αγαθό μπορεί να προσεγγιστεί και να το θεαθεί ο άνθρωπος, ὄχι βέβαια με τις αισθήσεις, αλλά με την καθαρὴ νόηση («ἀφικέσθαι», «ιδεῖν»). Η τριπλή επανάληψη ἀναβῆναι, ἀνάβασιν, ἀναβάντες τονίζει ὅτι η κατάκτηση του αγαθού είναι δύσκολη και απαιτεῖ κόπο, επίπονη προσπάθεια και αγώνα («ἀναβῆναι», «ἀνάβασιν», «ἀναβάντες»). Πρόκειται για μια ανοδική πορεία, που οδηγεί στην ολοένα υψηλότερη γνώση και διάπλαση του ἡθους. Πολύ

συχνά στον Πλάτωνα λέξεις που σημαίνουν το άνω και την ανάβαση χρησιμοποιούνται μεταφορικώς για την παιδεία και τα αγαθά που προσφέρει. Όλοι οι άνθρωποι δεν θα καταφέρουν να την ανέλθουν, διότι δεν θα τους το επιτρέψει η φύση τους. Σύμφωνα με τον Πλάτωνα, μόνο οι βέλτιστες φύσεις, δηλαδή μόνο οι χαρισματικές προσωπικότητες σε συνδυασμό με την κατάλληλη παιδεία, θα μπορέσουν να φτάσουν στον κόσμο των ιδεών και να θεαθούν το αγαθό. Σε άλλο σημείο της Πολιτεία (487b) ο Πλάτωνας δίνει τα χαρακτηριστικά της «βέλτιστης φύσεως», που είναι οι προικισμένοι «αί εὐφρέσταται ψυχαί», από τη φύση με χαρίσματα και χωρίς ελαττώματα, με ευμάθεια (ικανότητα μάθησης), με μεγαλοπρέπεια (να οραματίζεται την αιωνιότητα, να λαχταρά τα θεία και να μη συμβιβάζεται με τα ταπεινά και την ανελευθερία), με φιλοκαλία (όχι άμουσο), να είναι συγγενής και φίλος της αλήθειας, της δικαιοσύνης, της ανδρείας, της σωφροσύνης, που είναι ικανοί να εκπαιδευτούν και να γίνουν φιλόσοφοι.

Μόνο με τη βοήθεια της παιδείας ο άνθρωπος δύναται να ακολουθήσει μία πορεία τραχεία, μία πορεία ανάβασης προς τα αισθητά, που είναι η πρώτη βαθμίδα γνώσης, προς τα νοητά και την Ιδέα του Αγαθού. Η ανώτερη παιδεία, η αληθινή παιδεία είναι κατά τον Πλάτωνα «περιαγωγή τῆς ψυχῆς, ἕως ἂν δυνατὴ γένηται ἀνασχέσθαι θεωμένη τό φανότατον τοῦ ὄντος (τό ἀγαθόν)», δηλαδή παιδεία είναι η στροφή της ψυχής προς την ιδέα του Αγαθού, τη δύσκολη (ανηφορική) διαδικασία της μετάβασης από το σκοτάδι της άγνοιας προς τη θέαση της αλήθειας. Σ' αυτήν τη θέση του Πλάτωνα υποκρύπτεται η θεωρία που έχει αναπτύξει στο Μένωνα και το Φαίδωνα, ότι η γνώση είναι ανάμνηση, δηλαδή ανάκληση στη συνείδηση μας και επανενεργοποίηση των πρωταρχικών γνωστικών αρχών που λανθάνουν μέσα μας. Οι γνώσεις αυτές υπάρχουν μέσα στην ψυχή «δυνάμει» σαν σε όνειρο. Όταν τις ενεργοποιούμε με την ανάμνηση μας, τις φωτίζουμε και τις ανακαλύπτουμε σε πρώτο στάδιο σαν γνώμες («δόξαι»), και σε δεύτερο στάδιο με τη βοήθεια της διαλεκτικής σαν γνώσεις («επιστήμη»).

B.2.

α.

Ο νόμος είναι ένας γραπτός κανόνας που θεσπίζεται από το κράτος και ρυθμίζει τις σχέσεις των πολιτών μεταξύ τους και προς το κράτος με στόχο την ομαλή συμβίωση των ανθρώπων και την ορθή λειτουργία της κοινωνίας. Στην ιδεώδη πολιτεία του Πλάτωνα σκοπός του νόμου είναι η ευτυχία του συνόλου.

Συγκεκριμένα στο χωρίο αυτό ο Σωκράτης αντικρούει την άποψη του Γλαύκωνα και του υπενθυμίζει ότι τελικός και κορυφαίος σκοπός του νόμου, τον οποίο προσωποποιεί, είναι η ευδαιμονία όλης της πόλης και όχι μόνο μιας κοινωνικής ομάδας. Βλέπει, λοιπόν, το δίκαιο από τη σκοπιά του συλλογικού συμφέροντος και εκφράζει κοινωνιοκεντρικές αντιλήψεις για την πολιτική οργάνωση της πόλης - κράτους. Συλλαμβάνει ο Σωκράτης την ουσία της ένστασης του Γλαύκωνα και απαντά προβάλλοντας το γενικό καλό της πολιτικά οργανωμένης κοινότητας ως αγαθό επιβαλλόμενο από τον Νόμο.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί η εξέχουσα σημασία που είχε ο νόμος για τον Πλάτωνα, κάτι που φαίνεται και στον διάλογο *Κρίτων*. Εκεί, ο νόμος προσωποποιείται και συζητάται με τον Σωκράτη. Ο μύθος αυτός εκφράζει τη θεμελιώδη θεωρία του «Κοινωνικού συμβολαίου». Σύμφωνα με αυτό, κάθε πολίτης που νοιάζεται για την πόλη του οφείλει να τηρεί τους νόμους και να παραμερίζει το προσωπικό του συμφέρον, για να εξασφαλίσει τη συνοχή και την ομαλή συμβίωση μέσα σ' αυτήν. Αυτή τη στάση, άλλωστε, ακολούθησε μέχρι το τέλος της ζωής του και ο ίδιος ο Σωκράτης και το ίδιο θεωρεί ότι πρέπει να κάνουν και οι φιλόσοφοι.

Έτσι, ο φιλόσοφος δίνει προτεραιότητα στο συλλογικό συμφέρον και παραμερίζει το ταξικό ή το ατομικό συμφέρον για χάρη του κοινωνικού, του συλλογικού. Επίσης, αποβλέπει στην αρμονική συμβίωση όλων των πολιτών, την επίτευξη της κοινωνικής ειρήνης («*συναρμόττων*»), την αλληλεγγύη ανάμεσα στους πολίτες. Καλλιεργεί το πνεύμα της συνεργασίας, της προσφοράς και της αμοιβαίας εξυπηρέτησης («*μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας*). Τέλος, διαμορφώνει ήθος κοινωνικό, ώστε το κάθε άτομο με τη συμπεριφορά του να είναι παράγων ενότητας της κοινωνίας. Η μόνη συμπεριφορά που συμβάλλει στην ενότητα των μελών της κοινωνίας είναι η δίκαιη συμπεριφορά («*ἐμποίων τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει... ἐπι τόν σύνδεσμον*

τῆς πόλεως»). «Μια από τις παλιές αλήθειες της πολιτικής θεωρίας λέει ότι δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνία χωρίς μια ηθική που να αντικατοπτρίζει και να συμπληρώνει τη νομική απαγόρευση μιας συμπεριφοράς που είναι επιβλαβής για τους άλλους» (H. Hart, *Law, Liberty and Morality*).

β. Ο νόμος, προκειμένου να πείσει τους πολίτες να υπακούουν σ' αυτόν, ώστε να επέλθει η κοινωνική αρμονία, χρησιμοποιεί την **πειθώ** και τη **βία** (Πλάτων, *Νόμοι*, 722b: ο άριστος νομοθέτης συνδυάζει την πειθώ με τη βία). Ο νόμος εναρμονίζει τους πολίτες χρησιμοποιώντας την πειθώ, την εκούσια δηλαδή υπακοή των πολιτών στις επιταγές του, και τον εξαναγκασμό, δηλαδή τη δύναμη των κυρώσεων που διαθέτει.

Πιο ενδελεχώς, με το πρώτο μετοχικό σύνολο ο Πλάτωνας προβάλλει την κοινωνική λειτουργία του Νόμου, καθώς επιδιώκεται η κοινωνική συναρμογή των πολιτών.

Ο Πλάτωνας συχνά κάνει λόγο για την αναγκαιότητα της αρμονίας τόσο στα μέρη της ψυχής, με την υποταγή του κατώτερου μέρους στο ανώτερο (το «ἐπιθυμητικόν» πρέπει να υποτάσσεται στο «θυμοειδές» και το τελευταίο στο «λογιστικόν»), όσο και στις σχέσεις των πολιτών μεταξύ τους. Μόνο αν επιτευχθεί αυτή η αρμονία, θα οδηγηθούν οι πολίτες στη δικαιοσύνη, στην ομαλή συμβίωση μέσα στην πόλη και κατ' επέκταση στην ευδαιμονία. Αν όμως ο πολίτης είτε από φιλαυτία είτε από ματαιοδοξία είτε από αδυναμία κρίσης δεν είναι σε θέση να οριοθετήσει τον τομέα της δραστηριότητάς του, τότε τουλάχιστον θα πρέπει να συμμορφώνεται προς τις υποδείξεις του εμπειρότερου, του σοφότερου, του σωφρονέστερου (βλέπε εισαγωγή σχολικού εγχειριδίου).

Έτσι, ο νόμος, προκειμένου να πείσει τους πολίτες να υπακούουν σ' αυτόν, ώστε να επέλθει η κοινωνική αρμονία, χρησιμοποιεί την **πειθώ** και τη **βία** (Πλάτων, *Νόμοι*, 722b: ο άριστος νομοθέτης συνδυάζει την πειθώ με τη βία). Ο νόμος εναρμονίζει τους πολίτες χρησιμοποιώντας την πειθώ, την εκούσια δηλαδή υπακοή των πολιτών στις επιταγές του, και τον εξαναγκασμό, δηλαδή τη δύναμη των κυρώσεων που διαθέτει. Με την **πειθώ**, με τη χρήση, δηλαδή, λογικών επιχειρημάτων, την προβολή υγιών προτύπων και με την παιδεία οφείλουν οι πολίτες να συνειδητοποιήσουν τον κοινωνικό τους ρόλο, να παραμερίσουν το προσωπικό τους συμφέρον και να προσφέρουν αλληλοβοηθούμενοι ό,τι είναι

δυνατόν στην πολιτεία. Η μέθοδος αυτή απευθύνεται κυρίως στους πεπαιδευμένους πολίτες. Υπάρχουν, όμως, πολίτες και μέλη της κοινωνίας, οι οποίοι δεν πείθονται με τον λόγο. Σ' αυτούς επιβάλλεται η βία. Πρόκειται για τον καταναγκασμό που ορίζεται από τον νόμο και δεν επιβάλλεται τυραννικά, αυταρχικά. Η μέθοδος αυτή απευθύνεται, κυρίως, στον «ἄπειρον παιδείας ὄχλον», στον οποίο ο φιλόσοφος-νομοθέτης την εφαρμόζει, αλλά επιβάλλει και στους πολίτες, αν εκείνοι πολυπραγμονούν, καταναγκαστικά, υποχρεωτικά μέτρα για τη συμμόρφωσή τους στο πνεύμα της δικαιοσύνης, όπως και στους πεπαιδευμένους, που δεν έχουν συνεντιστεί με την πειθώ, και στους άρχοντες, που είναι υποχρεωμένοι να ζουν με λιτότητα και ευσυνειδησία, ώστε να εκλείψει η διαφθορά από τον δημόσιο βίο. Αυτός ο λιτός και ευσυνείδητος τρόπος ζωής αναφέρθηκε και στην εισαγωγή του βιβλίου μας: τόσο οι φύλακες όσο και οι φιλόσοφοι-βασιλείς στο πλαίσιο της ιδανικής πολιτείας δεν έχουν προσωπική περιουσία, πολυτελείς κατοικίες, ούτε καν οικογένεια, για να είναι απερίσπαστοι στο λειτούργημά τους. Είναι φανερό, λοιπόν, ότι ο νόμος οφείλει να αποβλέπει στην ευδαιμονία όλης της πόλης και να υποχρεώνει τους Αγαθούς να ασκήσουν την εξουσία.

Ο Πλάτωνας φαίνεται ότι προτιμά το πρώτο μέσον, την πειθώ, γιατί οδηγεί στη διαπαιδαγώγηση των πολιτών, στη διαμόρφωση ηθικής συμπεριφοράς («μεταδίδομαι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας... ἐπὶ τόν σύνδεσμον τῆς πόλεως») και, επομένως, στην εκούσια συμμόρφωση του ατόμου.

Με το δεύτερο μετοχικό σύνολο («ποιῶν μεταδιδόναι ... ὠφελειν») ο Σωκράτης αποδίδει στον Νόμο οικονομική λειτουργία. Ο Νόμος κατοχυρώνει μια από τις βασικές ιδρυτικές αρχές της πόλης, τον καταμερισμό της εργασίας, με τον οποίο κατακτάται η αυτάρκεια. Έτσι, αν το άτομο είναι φύσει ενδεές, με την κοινωνική του συναρμογή γίνεται αυτάρκες χάρη στην αυτάρκεια που αποκτά η κοινότητα με τον καταμερισμό της εργασίας. Οι εργασίες κατανέμονται σε κάθε πολίτη με βάση τις ικανότητές του, ώστε ο καθένας να στρέφει την προσοχή του όχι μόνο στην ικανοποίηση των δικών του αναγκών, αλλά και στις ανάγκες των συμπολιτών του, με στόχο το κοινό όφελος και την ευδαιμονία. Έτσι, μεταξύ των πολιτών καλλιεργούνται σχέσεις συνεργασίας, αλληλοβοήθειας, αλληλοπροσφοράς και αλληλεγγύης.

Με το τρίτο μετοχικό σύνολο («καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν ... ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως») δηλώνεται ἡ παιδαγωγικὴ καὶ πολιτικὴ λειτουργία τοῦ Νόμου, ὁ ὁποῖος ἔχει χρέος νὰ διαπλάθει ἀνθρώπους ικανοὺς καὶ ἀξιούς νὰ διατηροῦν τὴ συνοχὴ τῆς πόλης. Για νὰ γίνῃ αὐτό, χρειάζεται ὁ Νόμος ἀπὸ τῆς μίαν νὰ περιορίσῃ τὴν ἀτομικὴ ἐπιθυμία, ὥστε νὰ τιθασευτεῖ ἡ βούληση ἀπὸ τὸν Λόγο, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλῃ νὰ κατευθύνῃ τὴν πολιτικὴ κοινωνικοποίηση τῶν ἀνθρώπων.

Συνεπῶς, ὁ Νόμος υπηρετεῖ τὸν τελικὸ σκοπὸ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ συνόλου καὶ επιχειρῶντας νὰ υπαγάγῃ τὴν ἀτομικὴ ἐπιθυμία στὴν ἀναγκαιότητα τῆς κοινωνικῆς συναρμογῆς καὶ τῆς πολιτικῆς εὐταξίας. Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση ὁ Νόμος καλλιεργεῖ τὴν κοινωνικότητα καὶ ἀκόμη περισσότερο ἀναδεικνύει τοὺς ἀγαθοὺς πολίτες σὲ πολιτικοὺς ἡγέτες ποὺ ἐπιφορτίζονται μετὰ τὴ διατήρηση τῆς συνοχῆς τῆς πόλης. Τέλος, ὁ νόμος θέτει ὅρια καὶ περιορισμοὺς στὴ συμπεριφορὰ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοσόφων-βασιλέων, ὥστε νὰ μὴν παρεκτρέπονται καὶ διαταράσσουν τὴ συνοχὴ τῆς πόλης.

Ὁ νόμος καθορίζει σὲ ἓνα σημεῖο τοῦ κειμένου καὶ τὶς σχέσεις ἀνάμεσα σὲ τοὺς πολίτες, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ μεταδίδουν ὁ ἓνας στὸν ἄλλο τὴν ωφέλεια ποὺ μπορεῖ ὁ καθένας νὰ συνεισφέρει στὸ κοινόν. Καὶ οἱ σχέσεις, λοιπόν, ἀνάμεσα σὲ τὰ άτομα πρέπει νὰ εἶναι τέτοιες, ὥστε νὰ ἀποβλέπουν καὶ αὐτὲς στὴν κοινὴ ωφέλεια.

B3.

1. Κέφαλος
2. τὸν χορὸ
3. ἐκδιώχθηκε κακὴν κακῶς ἀπὸ τὸ νησί.
4. ἐπωμίζονται στρατιωτικὰ καὶ διοικητικὰ καθήκοντα
5. τὴν Τυραννίδα

B.4

α.

ἀφικέσθαι → ἀνικανοποίητος

εἶπον → ῥήμα

ἰδεῖν → ἰδέα

μεταδιδόναι → παράδοση

β. «ἀγαθόν»: Τα υλικά **αγαθά** αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα για τον σύγχρονο άνθρωπο.

«πόνων»: Ο σωματικός **πόνος** αντιμετωπίζεται με τη χρήση αναλγητικών σκευασμάτων.

«φauλότεραι»: Η πλεονεξία και η εγωπάθεια οδηγούν τους ανθρώπους σ' έναν φαύλο κύκλο άνομων επιδιώξεων.

Γ.1

Η ρητορική είναι ανάλογη με τη διαλεκτική· γιατί και οι δύο σχετίζονται με αυτά τα οποία είναι όμοια γενικά σε όλους τους ανθρώπους κατά κάποιον τρόπο ως προς το βαθμό γνώσης και (δεν ανήκουν) σε καμιά διακριτή επιστήμη. Γι' αυτό και όλοι κατά κάποιο τρόπο/ κάπως μετέχουν και στις δύο· δηλαδή όλοι επιχειρούν/ δοκιμάζουν να εξετάζουν ως ένα βαθμό και να στηρίζουν ένα επιχείρημα¹ και να υπερασπίζονται τον εαυτό τους και να γίνονται κατήγοροι/ ή να διατυπώνουν απολογίες και κατηγορίες. Οι μεν, λοιπόν, από τους πολλούς πράττουν αυτά, οι δε (πράττουν αυτά) εξαιτίας της συνήθειας ως αποτέλεσμα άσκησης. Επειδή, όμως, και οι δύο τρόποι είναι πιθανοί, είναι φανερό ότι θα ήταν δυνατόν να γίνουν αυτά και με μέθοδο/τρόπο· είναι πιθανόν να εξετάσουν την αιτία, δηλαδή για ποιο λόγο αυτό επιτυγχάνουν άλλοι από συνήθεια και άλλοι αυτόματα· όλοι πράγματι θα μπορούσαν να συμφωνήσουν ότι τέτοιου είδους είναι το έργο της τέχνης.

¹ υπέχω λόγον= στηρίζω ένα επιχείρημα (Liddell & Scott, Επιτομή, σελ. 203).

Γ.2

α.

ἀφωρισμένης: ἀφωρίσθη

ὑπέχειν: ὑπόσχεσ

πολλῶν: πλείσταις

δρῶσιν: δρώντων

β.

τὰ δὲ τοιαῦτα ἤδη πᾶς ἂν ὁμολογήσαι/σειεν τεχνῶν ἔργα εἶναι·

Γ.3

α.

τῆ διαλεκτικῆ: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, δοτική αντικειμενική
στη λέξη ἀντίστροφος

ἔξετάζειν: τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα ἐγχειροῦσιν

θεωρεῖν: τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα ἐνδέχεται

ἔργον: κατηγορούμενο στο υποκείμενο τὸ δὲ τοιοῦτον μέσω του εἶναι

β.

«Ἐπεὶ δ' ἀμφοτέρως ἐνδέχεται»: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση που εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

γ.

τῶν μὲν πολλῶν: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαιρετική στο οί μὲν

εἰκῆ: επιρρηματικός προσδιορισμός, δοτική του τρόπου στο ρήμα δρῶσιν

ταῦτα: σύστοιχο αντικείμενο στο ρήμα *δρῶσιν*

διὰ συνήθειαν: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο *ἐπιτυγχάνουσιν*